

Titel: Kapitel i.

Citation: "Kapitel i.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r02-shoot-chptrd1e13780/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

saadant Ansvar gjøres gjældende, indeholde Lovene af 11te Februar 1863 og 4de Februar 1871 nogle særlige, paa at lette Forfølgningen beregnede Bestemmelser, som opretholdes ved § 110, og til hvilke der slutter sig en Bestemmelse i Udkast til Lov om Strafferetstalejen § 226, som særligt med Hensyn til Misbrug af Politiets Myndighed i dets Virksomhed for Strafferetstalejen giver den forurettede Adgang til under visse Betingelser at gøre sin Klage gjældende paa en let og hurtig Maade. Udenfor disse Tilfælde bliver Ansvoaret at forfølge efter de almindelige Regler. — Paragrafens Slutningsbestemmelse, hvorefter de i Lovudkastet om Strafferetstalejen §§ 24—26 gjorte Forretninger om offentlige Anklageres Virksomhed med fornøden Bømpelse skulle bringes til Anvendelse paa Politiets Virksomhed for Efterforskning og Forfølgning af Forbrydelser, trænger ikke til nogen Forklaring.

Femte Afsnit.

Om Sagsforerovæsenet.

Hvad angaar Sagsforerovæsenet, har Udkastet i Medfatning til, hvad der gjælder om Retsorganisationens øvrige Led, hovedsagelig kunnet bygge paa den bestaaende Ordning. Dette er Tilfældet saavel med Reglerne for Sagsforerbekfælsers Meddelelse og Fortabelse (Kap. I og Kap. III) som med Bestemmelserne om Sagsforernes Rettigheder og Pligter (Kap. II). De Forandringer af den gjældende Ret, Udkastet i saa Henseende indeholder, ere kun saa og paa ikke i noget væsentligt Punkt udeover, hvad der er ligesom nødvendigt for at bringe den forhaandenværende Tilstand i Overensstemmelse med Konsekvenserne af den mundtlige Procedure og den nye Retsorganisation. Af stor Betydning

ere de nye Bestemmelser i Kapitel IV, indeholdende Forslag til en Organisation af Sagsforerstanden gennem Oprettelsen af Sagsforersamfund for hver Landsretsstreds med en i det Væsentlige selvvalgt Bestyrelse (Sagsforerraad). Efter Udkastets Tanke skulle Sagsforerraadene ikke blot vaage over, at Sagsforerne i deres Virksomhed som saadanne undgaa ethvert uhøvedt eller lovstridigt Forhold — en Kontrol, til hvis Hævdelse der er tillagt Raadet en disciplinær Straffemyndighed — men ogsaa ad andre Veje virke for at hæve Sagsforerinstitutionen og fremme Sagsforernes Interesser, saasom ved at føre Tilsyn med de Mænd, der forberede sig til Sagsforervirksomheden, afgive Erklæringer til Beskedning ved Vedkommelsen af, om visse Betingelser for Sagsforerbekfælsers Meddelelse eller Fortabelse ere fortaandede, foranstalte Møder af Sagsforersamfundets Medlemmer til Drøftelse af Spørgsmaal vedkommende dets Forhold og Interesser osv. En saadan Ordning, der aabner Sagsforersamfundet Adgang til selv at vaage over sin Høvedsighed og Dygtighed, har Forbilleder i mange fremmede Stater og betragtes i de Lande, hvor Institutionen har faaet Rod, som et virksomt Middel til at udvilde en god Raad hos Sagsforerne og hæve deres Ansæelse. Angaaende Sælethederne i den saaledes foreslaede nye Institution henvises forøvrigt til den udførligere Udvikling, der er givet i Bemærkningerne til Kapitel IV.

Kapitel I.

Om Sagsforernes Bekfælselse samt deres Adgang til at benytte Indbægtig m. m.

Som allerede bemærket stemme Udkastets Regler om Sagsforeres Bekfælselse (§§ 111—116) i det Væsentlige med den gjældende Ret. Ligesom Adgangen til at blive Sagsforer staar aaben for enhver, der opfylder de lovbestemte Betingelser, saaledes ere selve Betingelserne ifølge Udkastet hovedsagelig de samme som efter den bestaaende Lovgivning. Dette gjælder for det Første uden Undtagelse om de i § 112 foreskrevne almindelige Betingelser

for at blive Sagsfører. Fremdeles fastholder Udfaset den bestaaende Utdeling af Sagsførerne, kun at Landretsagsførerne træde i Stedet for de nuværende Overretsagsførere. Denne Adskillelse er vistnok naturlig, ogsaa efter det nye System. For det første maa det erindres, at der i Henseende til de Krav, som maa stilles til Sagsføreren, er en særdeles væsentlig Forskjel mellem Underretsproceduren og Rettergangen ved Landretterne. Men dernæst lader det sig neppe heller benægte, at der ogsaa efter den nye Ordning er Grund til at stille Højesteretsagsførerne som en særegen Klasse. Navnlige ligger det nær for disses Vedkommende at stille højere Fordringer i videnskabelig Henseende; thi i denne sidste Instans bør man søge at stifte sig den bedste Retsskundskab. Det er derfor ogsaa ganske almindeligt, at de fremmede Kongeninger opstille særlige Betingelser for Afgang til Sagsførelse ved Landets øverste Domstol. Hvad angaar de særlige Betingelser for de forskellige Klasser af Sagsførere, fremme ligeledes de herom i § 113 givne Bestemmelser i Hovedtrækkene med den gjældende Ret, og det er som Folge heraf kun enkelte Punkter, som behøve en nærmere Begrundelse. Afsløjelse indskrænke sig i det Væsentlige til hvad der nødvendig følger af den mundtlige Procedure og de med Hensyn til Rettsorganisationens øvrige Led foretagne Forandringer. Hermed staar det saaledes i Forbindelse, at der er givet Højesteretsanklagere og Anklagere ved Underretten Afgang til at blive henholdsvis Højesterets- og Landretsagsførere, ligesom ogsaa, at Stillingen som Retsskriver, Fuldmægtig, Kopsist eller Kopsistent under en Ret giver Afgang til at blive Underretsagsfører, medens paa den anden Side den Betydning i sidstnævnte Henseende, der tidligere var tillagt Stillingen som Fuldmægtig paa et Amtskontor, er bortfaldet som en naturlig Folge af, at Amtmandens Forbindelse med Retsskriveren efter det nye System i alt Væsentligt hæves. Da det fremdeles følger af den mundtlige Procedures Natur, at en Sagsfører i Almindelighed ikke kan benytte Fuldmægtig i Stranden (se § 120), maa Betingelserne i Henseende til praktisk Uddannelse for de Landets Vedkommende, der forberede sig til

Sagsførervirksomheden, stilles noget anderledes end efter den bestaaende Ret, der blandt Andet kræver, at Paagjældende i en vis Tid stadigt har givet Møde i Retten for en Sagsfører. I § 113 kræves for disse Landets Vedkommende ikke anden Garanti for Kjendskab til Praxis end den, at de i en vis Tid skulle have arbejdet under en Sagsførers Tilsyn og Vejledning og deltaget i dennes Forretninger, forsaavidt de kunne udføres ved Andet, samt derhos skriftlig været Tilhørere ved Retshandlingerne, se Lit. b. og c. Hermed maa iøvrigt sammenholdes Bestemmelsen i § 144, hvorefter Sagsførerrådet har at fore Tilsyn med de Mænd, som forberede sig til Sagsførervirksomheden, og skal have ethvert Andragende fra Saadanne om Sagsførerbekræftelse forelagt til Erklæring bl. A. med Hensyn til de heromhandlede Betingelser. Som en Konsekvens af den mundtlige Procedure fremhæves endnu Bestemmelserne i §§ 114—15, hvorefter den, der har oplyst at være i Besiddelse af de i §§ 112—13 foreskrevne Egenskaber, for at opnaa Sagsførerbekræftelse endvidere maa underkaste sig en Sagsførerprøve for en Ret af den Art, for hvilken han vil opnaa Bemyndigelse til at procedere. Selve Prøven er i det Væsentlige indrettet i Overensstemmelse med den nu ved Højesteret brugelige, dog at Sagernes Antal er begrænset til 3, og at ingen af disse behøver at være en Straffesag. At alle 3 Sager maa udføres for samme Ret, er en Selvsølge.

§ 117 stemmer med den nuværende Ret, kun at der til de Stillinger, med hvilke Udoøvelse af Sagsførervirksomhed ikke kan forenes, er søjlet de nye Embeder som Statsanklager eller Overstatsanklager, jfr. ovenf. Bemærkningerne til § 100, samt i Paragrafens sidste Stykke optaget en ny Bestemmelse, hvorefter den, der uden at være Sagsfører tilfredsstiller Betingelserne for at kunne blive Sagsfører af den ene eller den anden Art, af Retten kan erholde Tilladelse til i et enkelt Tilfælde at udføre en Sag, forudsat at han dertil erhverver sine foresatte Tilladelse, forsaavidt han er Embedsmænd. Ogsaa de følgende Paragrafer i dette Kapitel slutte sig i

det væsentlige til den bestaaende Lovgivning med Undtagelse af den tidligere berørte Bestemmelse i § 120, hvorved Sagførere udelukkes fra under Domsager at give Møde ved deres Fuldmægtig, naar mundtlig Forhandling finder Sted. Derjom en Sagfører ikke kan eller ikke vil udføre Sagen i egen Person, maa dette derfor ske ved en anden til Møde for vedkommende Domsfuld berettiget Sagfører. Herfra er kun gjort den i Forholdets Natur grundede Undtagelse, at Begjæring om Sagens Udførelse paa Grund af Forhøld, hvorved Sagføreren selv hindres i at give Møde, kunne fremsættes og begrundes ved enhver uberygget Person.

Kapitel II.

Om Sagførernes Retligheder og Pligter.

Bestemmelserne i dette Kapitel angaa navnlig Sagførernes offentlige Forhold og Pligter. Herom bliver der ifølge den Udfattelse, som ligger til Grund for Udfattelsen, ikke blot Spørgsmaal, hvor Sagføreren efter Drede udfører offentlige eller beneficerede Sager, men ogsaa, hvor de overtage Retssagens Udførelse efter fri Overenskomst med Private. Selv i de sidstnævnte Tilfælde er Sagføreren hverken ikke udkommende bestemt ved de Forpligtelser, der paahviler ham overfor Parten. Eftersom mange af disse ifølge Retssplejens Krav tillige maa ansees som Forpligtelser overfor det Offentlige, saaledes vil et Forhold af Sagføreren kunne indeholde en strafbar Krænkelser af Retssplejens Interesser, naagtet det ikke er i Strid med hans Pligter imod Mandanten. Den saaledes angivne Udfattelse af Sagførersituationen, som traadte særdeles stærkt frem i vor ældre Lovgivning og selv efter de Forandringer i denne, der indførtes ved Loven af 26de Mai 1868, vistnok ikke kan ansees for egnet, er der særlig Grund til at fastholde i den mundtlige Rettergang, efter hvis Natur Sagføreren Virksomhed maa blive af langt mere indgribende Betydning for Retssplejens Gang end i den skriftlige Proces.

I Overensstemmelse med den ovenfor udførte Betragtningssmaaade staa de Regler om Sagførernes Pligter, som væsentlig i Lighed med den gjældende Ret ere givne i §§ 126—30, samt Bestemmelsen i § 131, at disse Pligters Overtrædelse ikke kan undskyldes med, at Mandanten har forlangt eller indvilget i det Foretagne eller Unbladede. Ligeledes træder denne Udfattelse frem i § 132, hvorefter Straffelovens 13de Kapitel om Forbrydelser i Embedsforhold er anvendelig paa Sagførere, forsaavidt de overtræde de i nærværende Lov givne Forrifter eller iøvrigt forse sig i deres Virksomhed som Sagførere. Ligejom dette maa antages at stemme med den Tanke, hvorfra Straffeloven gik ud, idet den ophævede D. L. 1—9—11 uden at give nye særlige Bestemmelser for Sagførere, saaledes kan der, uanset at Sagførerne ikke længere betragtes som Embedsmænd, være god Grund til at fastholde hine Straffebestemmelser Anvendelighed paa deres Forhold. Disse Straffebestemmelser have derhos en saadan Bidde, at i Almindelighed ethvert Forhold af en Sagfører, som forstærker Straf, ved dem kan rammes. De enkelte supplerende Bestemmelser, hvortil der er Trang, gives i de tvende Lovudkast om Retssplejen. Hvad angaar Strafsansvarets Forfulgning, bestemmer § 133, at forsaavidt den Straf, der skal paalægges en Sagfører, ikke er højere end Bøder og ingen særlig Udførelse udfordres for at oplyse det strafbare Forhold, kan Straffen paalægges under den Sag, med Hensyn til hvilken Forførelsen er begaaet, enten ved en særlig Kjenndelse eller ved den endelige Dom. Videre bør Undtagelsen fra den almindelige Forfulgningsmaaade vistnok ikke strækkes. Ifølge den bestaaende Lovgivning kan vel Straf af Fortabelse af Retten til at udføre Sagførervirksomhed idømmes en Sagfører accessorisk under Hovedsagen, men dette maa ansees for ganske anomalt.

Med Hensyn til Bestemmelserne i det foreliggende Kapitel bemærkes endnu følgende. Den i § 125 optagne Regel, ifølge hvilken der i Almindelighed ikke paahviler en Sagfører nogen Forpligtelse til at paatage sig Udførelsen af en Retssag, maa ansees for stemmende med den gjældende Ret. Den tilføjede Undtagelse sigter